

התכנית לפסיכותרפיה פסיכואנליטית
ובית הספר לקולנוע וטלוויזיה ע"ש סטיב טיש
באוניברסיטת תל אביב
שמחים ונרגשים להזמין אתכם
לכנס הבינתחומי השנתי

"גועל נפש"

הכניסה לכנס חופשית,
בכפוף להרשמה מראש
ועל בסיס מקום פנוי

12 - 13/12/22

19:45-22:00 - 12/12/22
אולם פאסטליכט, הפקולטה לאמנויות

10:00-15:00 - 13/12/22
אולם קלצ'קין, מוזיאון ארץ ישראל

« [להרשמה](#)

יום שני בערב, 12.12.22

20:00-22:00

יו"ר - ד"ר חגי מעוז

- ברכות - פרופ' ירון בלוך - ראש ביה"ס בביה"ס לקולנוע וטלוויזיה ע"ש סטיב טיש
- ד"ר מירב רוט - ראש התכנית לפסיכותרפיה פסיכואנליטית לימודי המשך, בית ספר לרפואה
- הרצאה: מגועל לבושה: פורנוגרפיה, הומולאומיות ופרפורמטיביות קווירית בסרט התיעודי יונתן אגסי הציל את חיי - פרופ' רז יוסף - בית הספר לקולנוע וטלוויזיה ע"ש סטיב טיש
- הרצאה: אמאל'ה - ד"ר ענת פלגי הקר - התכנית לפסיכותרפיה

יום שלישי בבוקר, 13.12.22

מושב ראשון - 10:00-11:15

יו"ר - ד"ר שלומית ידלין - גדות

- הרצאה: בין היקסמות לדחיה - מחשבות פסיכואנליטיות על גועל - ד"ר ציקי כהן - התכנית לפסיכותרפיה פסיכואנליטית
- דיון: ד"ר בועז חגין - בית הספר לקולנוע וטלוויזיה ע"ש סטיב טיש

מושב שני - 11:30-12:45

יו"ר - ד"ר אורי לוין

- הרצאה: המקווה בקולנוע הישראלי: בושה, הסתרה ונידה - פרופ' ענת זנגר - בית הספר לקולנוע וטלוויזיה ע"ש סטיב טיש
- דיון: ד"ר חגי מעוז - התכנית לפסיכותרפיה פסיכואנליטית

12:45-13:20 הפסקת צהריים

מושב שלישי - 13:20-15:00 - "קצרים"

יו"ר - גב' ריבה גור

- גועל, טכנולוגיה, זהות מגדרית וזהות ז'אנרית בסרט טיטאן (ג'וליה דוקרנו, 2021) - ד"ר מירי מוהבן-שקד - בית הספר לקולנוע וטלוויזיה ע"ש סטיב טיש
- אני מגעילה - משמע אני קיימת - קרן כהן - התכנית לפסיכותרפיה פסיכואנליטית
- תאוה, תענוג ותועבה: ייצוג של אלימות מינית בקולנוע - מורן עובדיה - בית הספר לקולנוע וטלוויזיה ע"ש סטיב טיש
- הגועל והנפש - מיקי תודר - התכנית לפסיכותרפיה פסיכואנליטית
- דיון עם הקהל

תקצירי ההרצאות:

מגועל לבושה: פורנוגרפיה, הומולאומיות ופרפורמטיביות קווירית בסרט התיעודי יונתן אגסי הציל את חיי - פרופ' רז יוסף בית הספר לקולנוע וטלוויזיה ע"ש סטיב טיש

ההרצאה תדון בתפקיד שמגלמת החוויה הרגשית של הבושה בסרטו התיעודי של הבמאי תומר היימן, יונתן אגסי הציל את חיי (2018) על אודות כוכב הפורנו ההומואי הישראלי הבינלאומי המצליח יונתן אגסי. אטען כי בהדגשתו את הבושה כאלמנט מכונן בזהות הקווירית של אגסי, הסרט חותר תחת הדימוי ההיפר-גברי, הישראלי והמיליטריסטי של פרסונת הכוכבות שלו. הסרט לכן מסרב לתמוך במגמה השמרנית של הקהילה הלהט"בית בישראל, שמטרתה להסיר את הסטיגמות מזהויות הומואיות במסגרת הלוגיקה ההומונורמטיבית וההומולאומית של הפוליטיקה המינית של "גאווה". בסרט זה, בושה הופכת למקלט, אתר של סולידריות ושל שייכות, עבור אגסי כמו גם עבור הבמאי עצמו, היימן. שניהם מתנגדים לפוליטיקה המינית ההומואית הישראלית הדומיננטית ומסרבים לאמץ זהות לאומית ומינית שהגיון נורמטיבי מעין זה דורש. השאלה של הזהות הקווירית בסרט מאורגנת סביב החוויה המכוננת של הבושה והגועל ומבוססת על יחס לאחרים. לכן, הסרט, למעשה, מייצר חברתיות קווירית ואתיקה של בושה.

בין היקסמות לדחייה: מחשבות פסיכואנליטיות על גועל ד"ר ציקי כהן - התכנית לפסיכותרפיה פסיכואנליטית

בהרצאתי אתמקד בתרומתה הייחודית של הפסיכואנליזה לביאור והבנת השורשים והחוויה של רגש הגועל. בחלק הראשון אדון באטיולוגיה של הגועל ובחיבור שהציע פרויד בין גועל ודחף מיני. אטען כי החיבור אל המיניות מאפשר להסביר את המבנה האלסטי של הגועל, ואת האופן שבו הגועל מצליח לעורר תחושות סותרות ומנוגדות דוגמת תיעוב, דחייה, אמביוולנטיות, סקרנות ותשוקה. בחלק השני של ההרצאה, אקרין קטעים מסרטו של דייוויד לינג, ראש מחק (Eraserhead), על מנת להדגים כיצד מפרספקטיבה פנומנולוגית-חוויתית רגש הגועל יכול לחרוג גם אל 'מעבר לעקרון העונג'. אטען כי תחושת גועל משמשת לעיתים כהדהוד של חרדות התפרקות פסיכוטיות וכביטוי לעומס יתר סנסורי ורגשי שהמנגנון הנפשי מתקשה לסלק ולמוסס.

המקווה בקולנוע הישראלי: בושה, הסתרה ונידה - פרופ' ענת זנגר - בית הספר לקולנוע וטלוויזיה ע"ש סטיב טיש

בשיחה זו אבקש להתייחס למופעים קולנועיים של נידה וטהרה כפי שהם נכתבים באמצעות המצלמה בקולנוע הישראלי העכשווי סביב אתר המקווה. אם נלך בעקבות טוהר וסכנה של מרי דגלס וכוחות האימה של ז'וליה קריסטבה הרציונל הוא שהטומאה מסתירה מאחוריה את הפחד מכוח (אימה, טבעי) "כל מה שנפרד מהסמבולי": הדחוי, המגעיל, הטמא. (קריסטבה 1981). דיני נידה וטהרה משמשים כאסטרטגיות מרכזיות באמצעותם ממושטרת המיניות הנשית והאינטימיות הזוגית כשהיא מהווה חלק ממנה. המקווה כאתר של טהרה, מבטא את התפיסה של היהדות לגבי המחזורכטומאה שיש למגר על מנת להמשיך באינטימיות הזוגית. ארצה לאתר את עקבות "הדחוי" כפי שהוא בא לידי ביטוי במספר סרטים ישראליים עכשוויים. סרטים שבוימו כולם על ידי נשים ומהווים קולנוע נשי עכשווי ביקורת: "טהורה (ענת צוריה 2002) עבדי השם (הדר פרידליך, 2002) ו"הקיר" (מורן איפרגן, 2017) במרכזם של סרטים אלו עומד המחזור הנשי, הווסת והאופן שבו הם נתפסים על ידי החברה הפטריאכלית.

גועל, טכנולוגיה, זהות מגדרית וזהות ז'אנרית בסרט טיטאן (ג'וליה דוקרנו, 2021) - ד"ר מירי מוהבן שקד -

בית הספר לקולנוע וטלוויזיה ע"ש סטיב טיש

גיבורת הסרט טיטאן עוברת טרנספורמציה בזהות המגדרית, הגילאית והגופנית שלה (מגוף אורגני לגוף אנ-אורגני). הרצאה זו תתמקד בנושא טרנספורמציה של זהות בהקשר לחווית הגועל בסרטה של ג'וליה דוקרנו טיטאן (2021), אשאל כיצד חווית הגועל כרוכה ומשרתת את תהליך הטרנספורמציה שעוברת הגיבורה, וכיצד הגועל מקבל ביטוי גם בטרנספורמציה של מוסכמות ז'אנר סרט האימה (סלשרים).

אני מגעילה - משמע אני קיימת - קרן כהן - התכנית לפסיכותרפיה פסיכואנליטית

הגועל כ"מעטפת נוכחות", מחזיק בתוכו התרחשות מורכבת ומרובדת. מצויים בתוכה מגע ורתיעה, דחייה וכמיהה, מאמץ להיפרד, וחוסר היכולת להיפרד. סיפור ההתרחשות הזו יובא דרך הצגת מקרה, תוך התייחסות לתפיסה הפרוידיאנית של הסימפטום ולמושג הבזות של קריסטבה.

"הגועל והנפש" - מיקי תודר גולדין - התכנית לפסיכותרפיה פסיכואנליטית

ההרצאה תתבונן בכסף - 'המושא בה' הידיעה' מעורר הגועל והנפש בחיינו - בעיניים פסיכואנליטיות ופילוסופיות- חברתיות, ותדון בשלושה מהיבטיו הכרוכים זה בזה: ההיבט הדחפי, הנרקסיסטי והחברתי.

על הדוברים לפי סדר ההופעה :

ד"ר חגי מעוז - מומחה בפסיכיאטריה כללית ובפסיכיאטריה של הילד והמתבגר. מנהל מחלקה במרכז לבריאות הנפש "שלוותה", מרצה בחוג לפסיכיאטריה וחבר ועדת הוראה בתוכנית לפסיכותרפיה, בי"ס לרפואה, אוניברסיטת ת"א.

ד"ר מירב רוט – פסיכולוגית קלינית ופסיכואנליטיקאית מנחה בחברה הפסיכואנליטית בישראל; ראש התכנית לפסיכותרפיה, הפקולטה לרפואה ע"ש סאקלר, אוניברסיטת תל-אביב; מורה במסלול 'פסיכותרפיה פסיכואנליטית קלייניאנית: תיאוריה ומעשה' ובמסלול 'מצבים מנטליים ראשוניים', התכנית לפסיכותרפיה, אוניברסיטת תל אביב. מחברת "מה קורה לקורא? התבוננות פסיכואנליטית בקריאת ספרות", הוצאת כרמל, 2017, שראה אור גם באנגלית: "A psychoanalytic perspective on reading literature: Reading the reader", London and NY: Routledge, 2020.

פרופ' רז יוסף - ראש התוכנית העיונית לתואר ראשון בבית הספר לקולנוע וטלוויזיה ע"ש סטיב טיש באוניברסיטת תל אביב. הוא מחבר הספרים: מיניות, גבריות ואתניות בקולנוע הישראלי (הקיבוץ המאוחד, 2010); The Politics of Loss and Trauma in Contemporary Israeli Cinema (Rutgers University Press, 2004); Beyond Flesh: Queer Masculinities and Nationalism in Israeli Cinema (Rutgers University Press, 2004); לדעת גבר: עורך-שותף של הספרים: Deeper Than (Routledge, 2011); עקבות ימים שעוד יבואו: טראומה ואתיקה בקולנוע הישראלי העכשווי [עם נורית גרן] (עם עובד, 2017); ועורך-שותף של הספרים: Just Images: Ethics and the Cinematic (Cambridge Scholars Publishing, 2011); Oblivion: Trauma and Memory in Israeli Cinema (Bloomsbury Academic, 2013); 1- סקס אחר: מבחר מאמרים בלימודים להט"ביים וקוויריים ישראליים (רלסינג, 2016). מאמריו בנושאי מגדר ומיניות, טראומה וזיכרון, גזע ואתניות התפרסמו בכתבי העת האקדמיים GLQ, Third Text, Framework, Shofar, Journal of Modern Jewish Studies, Camera Obscura, Feminist Media Studies, Middle East Critique, Israel Studies Review, Continuum, Cinema Journal, Signs.

ד"ר ענת פלגי הקר - פסיכולוגית קלינית ופסיכואנליטיקאית מנחה בחברה הישראלית לפסיכואנליזה. מורה ומדריכה במכון הפסיכואנליטי ובמסלול קליין וממשיכה ומסלול פרויד וממשיכו, בתוכנית לפסיכותרפיה בביה"ס לרפואה, אוניברסיטת תל אביב. עורכת מדעית של ספרים בפסיכואנליזה, הוצאת "תולעת ספרים", ומחברת הספר "מאי-מהות לאימהות", עם עובד, 2005.

ד"ר שלומית ידלין גדות - פסיכולוגית קלינית, פסיכואנליטיקאית ומורה במכון תל-אביב לפסיכואנליזה בת-זמננו. מרצה ומדריכה בתכנית הרב-תחומית במדעי הרוח, בלימודי הליבה ובמסלול הדוקטורט של התכנית לפסיכותרפיה, בי"ס לרפואה, אוניברסיטת תל-אביב. חברה בוועדת ההוראה של התכנית לפסיכותרפיה, בוועדות ההיגוי של מסלול הדוקטורט "פסיכואנליזה וממשיכה" ובמסלול ההמשך "פרויד וממשיכו" בתכנית לפסיכותרפיה, בי"ס לרפואה, אוניברסיטת תל-אביב. חברת הבורד הבינ"ל של IARPP ויו"ר במשותף של פורום הקולוקוויום הבינ"ל. ספרה Truth Matters: Theory and Practice in Psychoanalysis ראה אור ב 2016 בהוצאת בריל.

ד"ר ציקי כהן - הוא עמית במכון תל אביב לפסיכואנליזה בת זמננו. מרצה בכיר במכללת סמינר הקיבוצים, בקריה האקדמית אונו ובתוכנית הליבה לפסיכותרפיה פסיכואנליטית למטפלים באומנויות באוניברסיטת תל אביב. הוא מחבר הספר על סף העצמי - פנומנולוגיה של צורות היות ומבנים חברתיים אשר יצא לאור בסדרת הספרים 'פסיכואנליזה, פרשנות ותרבות' בהוצאת כרמל (2017).

ד"ר בועז חגין - הוא ראש התואר השני המחקרי והעיוני בבית הספר לקולנוע וטלוויזיה ע"ש סטיב טיש, ועורך שותף בסדרת הספרים "עומק שדה" של בית הספר לקולנוע וטלוויזיה בשיתוף עם עובד. מחקריו עוסקים בקולנוע ישראלי, קולנוע אמריקאי ותיאוריה קולנועית.

ד"ר אורי לוי - היא חוקרת קולנוע, אמנית וידאו, וחברת סגל בבית הספר לקולנוע וטלוויזיה ע"ש סטיב טיש באוניברסיטת תל אביב. בין נושאי המחקר שלה: קולנוע מוקדם ויחסו לקולנוע דיגיטלי, קולנוע אילם, סלפסטיק ווידאו-ארט.

פרופ' ענת זנגר - ענת זנגר פרופסור בביה"ס לקולנוע וטלוויזיה ע"ש סטיב טיש. שימשה כראשת לימודי התואר השני בין 2006-2018 פרסמה בין היתר את הספרים: Place, Memory: Film Remakes as Ritual and Disguises (Amsterdam University Press, 2006) and Myth in Contemporary Israeli Cinema (Valentine Mitchell, London (2012) יצא גם בתרגום עברי בהוצאת עם עובד (2020) ספרה האחרון: (2020) Jerusalem in Israeli Cinema: Wanderers, Nomads and the Walking dead) פורסם על ידי Valentine Mitchell

ערכה וכתבה מאמרים רבים בנושא מגדר, קולנוע ישראלי, מרחב קולנועי, גבולות ואתיקה, רימייקים וחזרות. פרוויקט שלה קיבל מענק מחקר על ידי הקרן הלאומית למדע: בנושא מרחב ישראלי וקולנוע ואחכ" בנושא ירושלים בקולנוע. עורכת שותפה של כתב העת לסטודנטים מתקדמים: גחליליות הגיליון השלישי נמצא בימים אלו בדפוס

על הדוברים לפי סדר ההופעה :

ריבה גור - פסיכולוגית קלינית ופסיכואנליטיקאית עמיתה במכון תל אביב לפסיכואנליזה בת זמננו. מורה, מדריכה וחברה בוועדת הוראה בתוכנית לפסיכותרפיה בפקולטה לרפואה באוניברסיטת תל אביב. מורה בתוכנית "מפת דרכים" מרכז וויניקוט בישראל

ד"ר מירי מוהבן שקד - היא מרצה בבית הספר לקולנוע וטלוויזיה ע"ש טיש באוניברסיטת תל אביב, בחוג לאמנויות הקול והמסך במכללה האקדמית ספיר, ובאוניברסיטה הפתוחה. עבודת הדוקטורט שלה עוסקת ברטוריקה של הפחד בסרטי אימה. מאמריה "זמן ומרחב בסרט ג'רוזלם" ו"הולדת הערפד הניאו-ליברלי: מרחבי הייצוג ומרחבי המסע בסרט ראיון עם ערפד" ראו אור בכתב העת האקדמי גחליליות.

קרן כהן - פסיכולוגית קלינית מדריכה, בוגרת תוכנית הליבה בבית הספר לפסיכותרפיה באוניברסיטת תל אביב.

מורן עובדיה - היא דוקטורנטית ומרצה בביה"ס לקולנוע וטלוויזיה ע"ש סטיב טיש, אוניברסיטת תל אביב. מורן עושה שימוש במחקר שלה בכלים נורו-אסתטיים. כלומר היא מבקשת להסביר תופעות וסוגיות קולנועיות באמצעות אבחנות ומושגים בתאוריה קוגניטיבית וחקר המוח. עבודת הדוקטורט של מורן בהנחייתם של ד"ר אורלי לובין וד"ר גל רז עוסקת בחוויות "מענגות" בצפייה בייצוגים של אלימות מינית. בעבודתה היא מפתחת תשתית תיאורטית לדין במשמעויות האתיות של ייצוג האונס באמצעות ניסוח חוויית הצפייה המענגת במושגים של תהליכים פסיכו-פיזיולוגיים.

מיקי תודר גולדין - פסיכולוגית קלינית ואנליטיקאית קבוצתית. מורה ומדריכה בתוכנית לפסיכותרפיה פסיכואנליטית והתוכנית לטיפול באומנות באוניברסיטת תל אביב ובאוניברסיטת בר אילן. תלמידת מחקר בתוכנית הדוקטורט פסיכואנליזה ומימשקיה.